

Утвърдил:

 Георги Събев
 Заместник-министър

Ръководител на Управляващия орган на Програма за развитие на селските райони 2014-2020

Таблица за направените предложения и възражения в процеса на обществено обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

№	Данни на подателя	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на ПРСР
1.	Маргин Андреев	16.11.2021 г	Здравейте, Изпращам своето предложение във връзка с обсъждането на подмярка 6.3. "Стартова помощ за развитието на малки стопанства": Необходимо е да се промени ставката, по която се	Не се приема. Икономическият размер на стопанствата е изчислен от работна група въз основа на методика, определена в европейското законодателство.

			<p>изчислява икономическия размер на едно стопанство. Тя следва да се редуцира, тъй като цените, които са обявени за изчисляване, не съответстват на пазара в момента.</p> <p>По този начин мярката ще може да достигне до доста повече земеделски стопани и да им е от помощ.</p> <p>С уважение, Мартин Андреев</p>		<p>Не се приема. Целта на подмярка 6.3 е да се подпомогне развитието на малки стопанства, докато целта на подмярка 4.1.2 „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ е насочена към повишаване на конкурентоспособността на стопанствата. Поради тази причина е определен и по-висок праг на СПО като критерий за допустимост за подмярка 4.1.2. В текстът е пояснен периодът, към който се проверява съответствието с това условие.</p>
2.	Ирена Василева	18.11.2021 г.	<p>Предложението ми е да отпадне ограничението, което е заложено в пропурата, одобрени фермери по подмярка 4.1.2 да кандидатстват по 6.3, тъй като е дискриминационно и ограничава малкия стопанин в това да се развива. Не стига, че проектите ни по 4.1.2 се разглеждат по две години, поради което се налага да закупим предвидената техника на двойна цена, а сега ни ограничават и до финансова помощ която да ни подпомогне развитието и укрепването на стопанствата!</p> <p>Поздрави!</p>		
3.	Национално сдружение на малките семейни ферми и преработватели	19.11.2021 г.	<p>Относно Насоките за кандидатстване по подмярка 6.3 по ПРСР</p> <p>Уважаеми господа,</p> <p>Моля от името на Националното сдружение на малките семейни ферми и преработватели да примете следните предложения;</p> <p>I. За Условието за кандидатстване:</p>		

		<p>1. Да отпадне изискването по т.1.6 на раздел 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите: „6. са одобрени по подмярка 4.1.2 „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.;</p> <p>Мотиви: Няма подобно изискване в ПРСР, а и двата вида подпомагане са допълващи се, а не взаимно замениями. Така ограничаваме точно най-дейните и истински фермери. А и какво става ако той сега си подаде проект по 6.3 и междувременно го одобрят по 4.1.2 т.е. след датата на кандидатстване по 6.3. – трябва да избира по коя мярка да бъде одобрен ли?</p> <p>В предходните насоки нямаше подобни ограничения!</p> <p>Посочваме, че в текста на подмярка 6.3. в ПРСР е записано следното:</p> <p>„Използване на възможността да се съчетаят различни мерки чрез бизнес плана, който дава достъп на на младите земеделски стопани до тези мерки</p> <p>Кандидатите по подмярка 6.3 могат да кандидатстват с интегриран проект и по мярка 4, подмерки 4.1.2, 4.2.2 и 4.4.2, и подмярка 6.4. При интегрирани проекти заявлението се проверява за съответствие с критериите за допустимост и подбор на двете мерки.“</p> <p>От изложеното следва извода, че подобно кандидатстване трябва да се подкрепя и насърчава.</p> <p>2. Да се даде право на кандидати и на одобрените кандидати по подмярка 6.3. (при спазване на</p>	<p>1. Не се приема. Целта на подмярка 6.3 е да се подомогне развитието на малки стопанства, докато целта на подмярка 4.1.2 „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ е насочена към повишаване на конкурентоспособността на стопанствата. Поради тази причина е определен и по-висок праг на СПО като критерии за допустимост за подмярка 4.1.2.</p>
			<p>2. Приема се частично. В т.6 и т.7 от Раздел 13.1 „Дейности, допустими за</p>

		<p>изискванията по тези подмерки) да имат и да създават овощни насаждения за видове и подложките, които не са включени в Приложение №4 към Условията за кандидатстване по подмярка 6.3, в случай, че одобреният кандидат представи становище от дипломиран агроном в т.ч. удостоверяващо съответствието на посочената нова подложка с обичайните агротехнически практики, съобразени с вида на културата и спецификата на съответната климатична или почвена област.</p> <p>Също така при вече създадени трайни насаждения да се даде възможност на кандидатите да представят становище от дипломиран агроном в случаите, в които избраната схема на засаждане на трайните насаждения не съответства на минималния праг на гъстота съгласно приложение 4, удостоверяващо съответствието на избраната схема на засаждане с обичайните агротехнически практики в конкретния район. Ограничаващо е да се изисква от фермера да отговаря на изискването за минимална гъстота на единица площ за вече създадени трайни насаждения. Схемите на засаждане на съществуващите трайни насаждения се определят както от сортово-подложковата комбинация, спецификите на конкретния агроecологичен район така и от избраната формировка. При определени видове и сортове дори и с по-малко растения на декар спрямо приложение № 4, при добри агротехнически и растителнозащитни грижи за насажденията те осигуряват продукция гарантираща добра икономическа възвръщаемост. С цел избягване на възможността да се кандидатства с трайни</p>	<p>финансиране“ подробно е разписано при какви случаи се изисква становище от агроном. Приложение №4 „Минимален брой на растенията на единица площ“ е актуализирано, като е разширен списъка с култури. Не е допустимо представяне на становище от агроном, в случаите, в които схемата на засаждане на трайните насаждения не съответства на минималния праг на гъстота на насажденията посочени в приложение №4.</p>
--	--	--	--

		<p>насаждения с твърде ниска гъстота, тази възможност може да бъде дадена само при представяне на мотивирана писмена обосновка от дипломиран агроном.</p> <p>II. За Условиата за изпълнение:</p> <p>За Специфичните документи за раздел „При растениевъдство, включително Създаване, презасаждане и възстановяване на трайни насаждения, и ягодоплодни (отнасят се и за постигане на специфичен резултат за стопанството - създаване на нови трайни насаждения, ягодоплодни и лозя, включително винени).“ Документът за 5 години наем/аренда да се изисква само и единствено за земята, върху която се създават нови трайни насаждения след подписване на договора , а не и за земите върху които се отглеждат едногодишни култури и за вече създадени/насти преди кандидатстването земи.</p> <p>„1. Документ за собственост на земя и/или земеделска земя и/или копие от вписан в службата по вписванията към съответния районен съд договор за наем, и/или вписан в службата по вписванията към съответния районен съд и регистриран в съответната общинска служба на МЗХГ договор за аренда със срок на действие, покриващ периода от пет години, считано от датата на сключване на административния договор за предоставяне на финансова помощ, придружени от актуална скица и коректно отразен начин на трайно ползване. (за земята в стопанството, за която такива не са предоставени при подаване на проектното предложение и/или са настъпили промени след</p>	<p>1. Приема се по принцип. В условието на т. 1 е пояснено, че се отнася само за земята в стопанството, за която такива не са предоставени при подаване на проектното предложение и/или са настъпили промени след издаване на заповедта за одобрение.</p>
--	--	--	---

		<p>издаване на заповедта за одобрение). Представя се във формат "pdf" или "jpg";</p> <p>Да се облекчи изискването по т. 17.2 на раздел 2. Финансово изпълнение на проектите и плащане</p> <p>„17. В срок до изтичане на пет години от сключване на административния договор бенефициентът е длъжен да:</p> <p>17.2. регистрира ежегодно земеделската земя, която участва при изчисляване на икономическия размер на стопанството му, измерен в СПО, за който е получил второ плащане в размер на левовата равностойност на 5 000 евро по административния договор (с изключение на оранжерии, гъбарници и разсадници), в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) по реда на Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 2006 г.);“</p> <p>Предлагаме текстът на 17.2 да придобие следната редакция“ „регистрира ежегодно размера на земеделска земя, която е участвала при изчисляване на икономическия размер на.....“ т.е. да няма изискване да регистрира точно една и съща земя (точно едни и същи парцели), а да може вместо едно парцели да регистрира други парцели. В момента това много затруднява фермерите, защото те често имат едногодишни договори или дори да са многогодишни, те изтичат и те искат да наемат друга земя.</p> <p>Да не се изисква земеделските стопани да се осигуряват всеки месец, а само през месеците когато</p>	<p>Приема се. Текстът е прецизиран.</p>
		<p>Не се приема. Изменението ще доведе до неравнопоставеност между земеделските</p>	

			<p>развиват активна земеделска дейност. Кодекса за социално осигуряване им дава тази възможност да преустановяват временно осигуряването си т.е. 17. 13. да стане така „се осигуряват като земеделски стопани съгласно Кодекса за социално осигуряване (в случаите, когато бенефициент е физическо лице или едноличен търговец) с изключение на периода, когато е преустановил временно осъществяваната от него земеделска дейност поради изменящите се сезонни условия на производство“</p>	<p>стопани в различните сектори, с оглед отделните характеристики на тяхната дейност.</p>
--	--	--	--	---

Държавен фонд „Земеделие“	19.11.2021	<p>Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане Насоки за кандидатстване по процедура № BG06RDNP001-6.012 по подмярка 6.3. „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., изразяваме следните коментари и предложения:</p> <p><u>Към Условия за кандидатстване:</u></p> <p>1. Предлагаме да отпадне т. 21.1 в „съдържание“, предвид, че в етапите на оценка на проектите предложени не е предвидена „Предварителна проверка по критериите за подбор“;</p> <p>Мотиви: Привеждане в съответствие с разписаните текстове.</p> <p>2. С цел изясняване на използваните в Насоките термини и с цел синхронизиране с Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение по процедура № BG06RDNP001-6.012 по подмярка 6.3 от ПРСР 2014-2020г. предлагаме списъкът с използвани термини да се допълни с дефиниции за „Жизнеспособност на земеделското стопанство“, „Инвестиции в обхвата на дейностите по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване“ и „Професионални умения и компетентности“.</p> <p>Мотиви: Посочените по-горе термини са използвани в Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение по процедурата.</p> <p>3. В дефинициите, т. 15 „Лично стопанство“ предлагаме да бъде разширено и</p>	<p>1. Приема се.</p> <p>2. Приема се частично. За термините, които са използване и текста са добавени дефиниции.</p> <p>3. Приема се по принцип. Дефиницията е прецизирана.</p>
---------------------------	------------	--	---

		<p>уточнено определението, по следния начин: "Лично стопанство" е животновъден обект, в който се отглеждат животни с цел добив на суровини и храни за лична консумация собствениците им нямат право да предлагат на пазара произведените в обекта суровини и храни".</p> <p>Мотиви: §1, т. 35 от допълнителните разпоредби на Наредба № 44 от 20.04.2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти (обн., ДВ, бр. 41 от 19.05.2006 г.) препраща към т. 47 от допълнителните разпоредби на Закона за животновъдството и така цитирана разпоредбата не внася достатъчна яснота и не е изчерпателна;</p> <p>4. В т. 4, раздел 9 предлагаме в края на изречението текста „изчисление на точния начален икономически размер на стопанството“ да бъде променен с „изчисление на началния икономически размер на стопанството в съответствие с изискването на т. 2.2 от раздел 11.1“.</p> <p>Мотиви: „точното“ изчисление предполага задължителна проверка на място с цел точното измерване на площта на земеделското стопанство, а е предвидена и възможност за извършване на посещение на място с оглед удостоверяване съответствие с изискването;</p> <p>5. Предлагаме в т. 11 от раздел 11.1 да бъде уточнено „За кандидатите, развиващи животновъдна дейност се изисква регистрация на животновъден обект по реда на чл. 137, ал.6 от Закона за ветеринарномедицинската дейност“. Във връзка с описаното, предлагаме т. 19 от раздел 11.1</p>
		<p>4. Приема се.</p>
		<p>5. Не се приема. Продукцията, произведена в личните стопанства също е източник на приходи, макар и да не се предлага на пазара тази продукция, допринася за жизнеспособността на земеделското стопанство.</p>

		<p>да бъде променена, както следва: „При изчисляване на общия начален икономически размер на стопанството по т. 2.2. не се вземат предвид животните, отглеждани в лични стопанства“;</p> <p>Мотиви: „личните стопанства“ не формират СПО, тъй като произведената продукция е предназначена за лична консумация, а не за пазара. Със законодателно изменение в чл. 137, ал. 11 и следващите от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД) се създават нови разпоредби, уреждащи реда и условията за регистрация на животновъден обект – лично стопанство. В официалната интернет страница на БАБХ са налични два образца на регистрация на животновъден обект по чл. 137 ЗВМД – Заявление за регистрация на лично стопанство и Заявление за регистрация на животновъден обект/ферма. И при двете се извършва регистрация по чл. 137, ал. 6 ЗВМД. Информацията, която се вписва в удостоверенията за регистрация е в по-пълнен обем за животновъдните обекти/ферми в сравнение с тези – лични стопанства. Изводът, който обосновано би могло да се направи е, че е предвиден по-облекчен режим за регистрация на животновъдните обекти – лични стопанства, за да се предотвратят и ликвидират заболявания по тези животни. Предвид, определеното за лично стопанство, че произведената продукция е за лична консумация и собствениците нямат право да предлагат на пазара произведените в обекта суровини и храни, а тези – произведени в животновъдни обекти/ферми се предлага на пазара, и с оглед определеното за</p>
--	--	--

		<p>Стандартен производствен обем , а именно „<i>Стойността на продукцията</i>“, която отговаря на средната стойност за даден район за всеки един земеделски продукт, изчислена в евро“, се предполага, че животните в личните стопанства, предназначени за лични нужди не води до икономическа изгода за земеделските стопани. В заключение, допустими за подпомагане са тези земеделски стопани , които „са започнали да отглеждат животни в собствен/нает животновъден обект и/или да стопанисват земя с <i>цел производство на земеделска и животинска продукция</i>“.</p> <p>6. Липсва яснота в разпоредбата на т. 11 от раздел 13.1 от Условията за кандидатстване, поради което предлагаме да се добавят пояснения по отношение на това кои видове стопанства <u>не попадат</u> в обхвата на прилагане на Стандартите на Европейския съюз по отношение на опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд.</p> <p>Мотиви: Една от целите на подмярка 6.3, посочена в раздел 6 е „Подобряване на опазването на околната среда и адаптация към климатичните промени“.</p> <p>7. Да бъде извършена корекция на текстът в раздел 2В от приложение № 3 – „Бизнес план“ към Условията за кандидатстване, както следва: „Подробно описание на конкретния вид на избраната/те инвестиции/и свързан с условията по т. 5 от раздел 22.1 „Критерии за подбор на проектни</p>	<p>6. Приема се по принцип. Изпълнението на изискването, следва да е в съответствие с приложимите стандарти за конкретното стопанство, отнасящи се до подпомаганите дейности по отношение на съответните ветеринарни и фитосанитарни изисквания, и хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд.</p> <p>7. Приема се. Текстът е прецизиран.</p>
--	--	--	--

		предложения“.	<p>Мотиви: Привеждане в съответствие с т.9 от Раздел 22.2 от Условията за кандидатстване.</p> <p>8. В раздел 22.1 от Условията за кандидатстване предлагаме да се предоставят допълнителни пояснения или да се прецизират текстовете на Приоритет № 6 и Критерият за оценка по този приоритет, доколкото съществува неяснота и/или несъответствие по отношение на обхвата на географското разположение на стопанствата.</p> <p>Съгласно чл. 2 от „Наредба за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториални им обхват“ необлагодетелстваните райони са две групи райони: 1. планинските райони и 2. райони с ограничения, различни от планинските. Всяка от групите райони са подробно указани в Приложение 1 към наредбата (планинските райони) и Приложение 2 към наредбата (райони с ограничения, различни от планинските).</p> <p>Предлагаме възникналата неяснота да бъде уточнена с цел както създаване на яснота за кандидатите, така и с цел избягване на риска от нееднотипен подход при оценката на проектите и предложения и изпълнението на проектите и административните договори. Предлагаме конкретно да се укаже дали приоритет № 6 ще бъде спазен само когато стопанството е разположено изцяло в землищата, изброени в Приложение 1 от „Наредба за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториални им обхват“, изцяло в землищата, изброени в</p>	<p>8. Не се приема. В критерия посочен в т. 6.1 от Раздел 22.1 „Критерии за подбор на проектни предложения“ и в т. 10 от Раздел 22.2 „Методика за оценка на проектите предложения“ подробно е описана методиката за оценка по критерий за оценка № 6, като точки по критерия получават проектни предложения на кандидати, чиито стопанства са изцяло разположени на територията на необлагодетелствани райони с природни и други ограничения съгласно Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват - приета с ПМС № 30 от 15.02.2008 г., обн., ДВ, бр. 20 от 26.02.2008 г. и/или места по Нагура 2000.</p>
--	--	---------------	--	---

		<p>Приложение 2 към наредбата или в землищата от двете приложения към наредбата.</p> <p>9. Предлагаме в т. 12 от раздел 22.2 от Условието за кандидатстване да се уточни възможността за промяна в процеса на изпълнение на бизнес плана на част от критериите за подбор, по които проектът е бил оценен.</p> <p>Мотиви: Привеждане в съответствие с т.4.1 от Раздел 1 от Условието за изпълнение и т. 11.2 от Приложение Д. Административен договор.</p>	9. Приема се.
		<p><u>Към Условия за изпълнение:</u></p> <p>10. Предлагаме да се прецизира текста в раздел 1, т.12. който да стане: „12. Когато бенефициентът е физическо лице, той има право да се регистрира като ЕТ или ЕООД по Търговския закон, който да стане правоприемник на стопанството му, като е длъжен в срок от пет работни дни от регистрацията на ЕТ или ЕООД в Търговския регистър и регистър на ЮЛНЦ писмено да уведоми за това ДФЗ - РА. Когато правоприемник на стопанството е ЕООД, в рамките на 3 работни дни след датата на Учредителния акт на дружеството бенефициентът е длъжен да <u>информира ДФЗ – РА за това обстоятелство</u> и следва да <u>ее</u> сключи договор за поръчителство (образец Приложение Е към условията за изпълнение) между ДФЗ-РА и собственика на капитала, който съдържа задължение на поръчителя неотменимо и безусловно да отговаря за изпълнение на задължението на бенефициента да възстанови получената по административния договор</p>	10. Приема се.

		<p>финансова помощ.</p> <p>11. Предлагаме да се прецизира текста в раздел 1, т.17.8, тъй като считаме, че така поставеното условие не кореспондира с условието на т.4.1 от условията за изпълнение.</p> <p>12. Предлагаме да се прецизира текста в раздел 1, т.17.9, който да стане: „т.17.9. поддържа икономически размер на стопанството, измерен в СПО, посочен в проектното предложение като начален, за периода от датата на подаване на проектното предложение до осъществяване на планираното увеличение по т. 3.1, раздел 13.1 „Дейности, допустими за финансиране“ от условията за кандидатстване“.</p> <p>Мотиви: Привеждане в съответствие с условието на т.5 от раздел 13.1 от Условията за кандидатстване“, а именно „Бизнес планът трябва да показва, че кандидатът ще поддържа размер на стопанството, с който кандидатура, измерен в СПО и не по-малък от 2000 СПО, за периода от датата на подаване на проектното предложение до осъществяване на планираното увеличение по т. 3.1.“</p> <p>13. Предлагаме към условията на т.17.12 и 17.14 да се добави уточняващ текст „за периода от подаване на проектното предложение до изтичане на 5 години от сключването на административния договор“.</p> <p>Мотиви: Привеждане в съответствие с условието на т.6.2 и т.6.3 от раздел 11.1 от Условията за кандидатстване.</p>	<p>11. Приема се. Текстът е прецизиран.</p> <p>12. Приема се.</p> <p>13. Приема се.</p>
--	--	---	---

		<p>14. В раздел 2 „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ в т.7 считаме, че трябва да се добави уточнение и текстът да стане: „7. В случаите когато икономическият размер на стопанството се доказва с намерения за засаждане/засяване на земеделски култури през текущата спрямо кандидатстването стопанска година, <u>и периодът на засаждане е след сключване на административния договор ДФЗ-РА извършва проверка/посещение на място с цел да установи изпълнение на намеренията на кандидата за засаждане/засяване на земеделските култури през текущата стопанска година към датата на кандидатстване. Разплащателната агенция изплаща първото плащане в срок до един месец от приключване на проверката/посещението на място и само при условие, че е установено спазване на заложените в бизнес плана срокове за засяване/засаждане на земеделските култури и съответствие с изискването за доказване на СПО в границите между левовата равностойност на 2000 евро и 7999 евро включително“.</u></p>
		<p>15. В раздел 2 „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ в т.13 предлагаме текстът да се прецизира по следния начин: „13. Когато при проверката по т. 7 се установи, че бенефициентът е спазил посочените в бизнес плана срокове за засаждане/засяване на културите <u>и началният икономически размер на стопанството е наймалко увеличаване над 7999 евро СПО, сравнено със заявления от кандидата</u> начален икономически размер на стопанството, измерен в СПО, и е собственик, наемател и/или арендатор на цялата</p>

14. Приема се.

15. Приема се.

		<p>начинна в земеделското стопанство-земя, ДФЗ-РА прекратява едностранно и без предизвестие сключения административен договор“.</p> <p>16. В Раздел 2 „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ към т.16 да се добави пояснение как следва да се процедира, когато при извършване на проверка / посещение на място бенефициерът не присъства лично и няма негов упълномощен представител.</p> <p>17. В Раздел 2 „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ към т.32.2 да се добави текст и условието да стане „32.2. бизнес планът не е изпълнен точно, <u>не е постигнато нарастване на икономическия размер на стопанството с най-малко 2000 евро СПО</u>, включително и когато не е изпълнен в срока, посочен в административния договор;</p> <p>Мотиви: Целта на предложението е да не се налага бенефициерът да бъде санкциониран, когато е постигнал нарастване по-ниско от посоченото в БП (напр. в бизнес плана е посочено нарастване 2500 СПО), но все пак има поне 2000 евро СПО (минимално нормативно изискуемо нарастване).</p> <p>18. В Раздел 2 „Финансово изпълнение на проектите и плащане“ в т.32.3 предлагаме текстът „подписване на административния договор“ да се замени с „подаване на проектното предложение“.</p> <p>Мотиви: Привеждане в съответствие с изискването на т.5 от раздел 13.1 от Условиата за кандидатстване.</p> <p>19. Предлагаме текстът в т.32.8 да се прецизира по следния начин: „ 32.8. проектът му е</p>	<p>16. Приема се.</p> <p>17. Приема се.</p> <p>18. Приема се.</p> <p>19. Приема се.</p>
--	--	--	---

		<p>бил оценен съгласно критерия за подбор по т. 4.2 към раздел 22.1 „Критерии за подбор на проектни предложения“ от Условията за кандидатстване и не е представил на ДФЗ-РА ~~жение~~ Договор за контрол по смисъла на чл. 18, ал. 3 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) с контролиращо лице, получило разрешение от министъра на земеделието, храните и горите за осъществяване на контрол за спазване правилата на биологичното производство по реда на чл. 19 и 20 от ЗПООПЗПЕС, придружен от писмено доказателство по чл. 29, параграф 1 от Регламент № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91, удостоверяващо, че <u>произведените в стопанството продукти са биологични</u> ~~земляните и/или напичните животни, с които се кандидатства по проектното предложение, са биологични.~~</p> <p>Мотиви: Привеждане в съответствие с изискването на приоритет № 4 и т.7 и т.8 от Раздел 22.2 от Условията за кандидатстване.</p>	20. Приема се.
		<p>Мотиви: Осигуряване на съответствие с условията на т.4.1 от Раздел 1 от Условията за изпълнение.</p>	21. Приема се.

		от Раздел 2 от Условията за изпълнение. Мотиви: Няма яснота по отношение на причините за това изискване, което води до допълнителни административни проверки и забавяне на произнасянето в срок на решението на ДФЗ – РА по отношение на одобрението или мотивирания отказ от изплащането на финансовата помощ. Не намираме смисъла на етап „обработка на подадено искане за плащане“ да се извършват проверки за съответствието с изискванията за допустимост за подпомагане преди предоставяне на помощта.	
		22. Навсякъде в текста на Условията за изпълнение да отпадне изискването за предоставяне на „копия от“ документи и да остане изискване за представяне на съответния документ. Мотиви: Намаляване на административната тежест към бенефициерите. Те следва да разполагат с оригиналите на документите, които да представят по електронен път. Считаме, че за бенефициерите е по-лесно да сканират наличните оригинали.	22. Приема се.
		23. Предлагаме в раздел 4, Специфични документи, в подраздел „Бенефициентът е собственик или ползвател на животновъден обект и извършва животновъдна дейност“ А) в документ №1 да се добави уточняващ текст по следния начин „1. Документ за собственост на животновъден обект и/или вписан в службата по вписванията към съответния районен съд договор за наем на животновъден обект <u>или на земята, върху която са разположени пчелините (в случай на пчеларство)</u> , за срок не по-кратък от пет години от	23. А)Приема се.

		<p>сключване на административния договор. (<i>когато тези документи не са представени към проектното предложение</i>). Представя се във формат "pdf" или "jpg".</p> <p>Мотиви: Привеждане в съответствие с вида на изискуемите документи при подаване на проектното предложение, както и намаляване на административната тежест към бенефициерите, когато тези документи вече са представени към проектното предложение и няма изменения в тях или в разположението на стопанството.</p> <p>Б) Към изискуемите документи да се добави документ „Удостоверение, издадено от БАБХ, за регистрация на животновъден обект по чл. 137, (ал.6) от ЗВМД, включително за пчелини; Представя се във формат "pdf" или "jpg"“;</p> <p>Мотиви: Необходимо е да бъде осигурено спазването на изискването на т.33 от раздел 2 от Условията за изпълнение.</p>	<p>Б) Приема се.</p>
		<p>Отделно от това считаме, че са необходими допълнителни пояснения към т.33 от Раздел 2 за начина на тълкуване на понятието „при изчисляване на увеличението на икономическия размер“, а именно дали само към животните, с които се осъществява самото увеличение (нарастване) по т.3.1 от раздел 13.1 от УК (мин. 2000 евро СПО) не следва да се включват тези от личното стопанство или животните от личното стопанство не следва да бъдат включвани в общия икономически размер на стопанството към датата на подаване на искането за плащане.</p>	<p>Условието по т.33 от Условията за изпълнение е свързано само с животните с които се увеличава СПО. Животните включени при изчисление на първоначалния икономически размер на стопанството, които отговарят на изискването за лично стопанство се вземат предвид при изчисляване на общия размер на СПО при второ плащане. В случай, че съответните животни надхвърлят ограничението на чл. 44а от Наредба № 44 от 20.04.2006 г.</p>

		<p>Базирайки се на досегашния опит при прилагането на подмярка 6.1 и 6.3 считаме, че съществува риск от</p> <p>в следните случаи: В началния икономически размер на стопанството кандидатите са включили животни от лично стопанство, след което формират увеличение на икономическия размер на стопанството с трайни насаждения. Самото нарастване, формирано от череши, ще бъде над 2000 евро СПО, но общият размер на стопанството, формиран от началния такъв плюс нарастването няма да показва минимално изискуемото увеличение и бенефициентите няма да имат право да получат второто плащане по договора.</p> <p>Пример: Началният икономически размер е формиран от 2 млечни крави (2556,46 евро СПО лично стопанство) и 0,100 дка краставици оранжерийни (690,86 евро СПО), равняващи се на общо 3247,32 евро СПО. По време на изпълнение на бизнес плана бенефициентът запазва кравите и оранжерията с краставици и е създал овощна градина от 5 дка череши (2247,12 евро СПО). Следователно икономическият размер на стопанството към искането за плащане ще бъде общо 2937,99 евро СПО, (като не са включени животните от личното стопанство, съгл. т.33 от раздел 2 от УИ). В този случай се оказва, че икономическият размер вместо да се увеличи, е намален и бенефициентът няма право да получи второто плащане.</p> <p>24 . Предлагаме в раздел 4, Специфични документи, в подраздел „При растениевъдство, включително</p>	<p>за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти, то същите следва да се отглеждат в животновъдни обекти, отговарящи на изискването на чл. 137, ал.1.</p> <p>В конкретния пример за животните (2 крави), ако нямат промени в броя им, тоест останат две крави, и увеличението на икономическия размер на стопанството е с овощни видове, то животните се включват в общия размер на стопанството като животни от лично стопанство.</p>
			24. Приема се.

		<p>Създаване, презасаждане и възстановяване на трайни насаждения, и ягодоплодни (отнасят се и за постигане на специфичен резултат за стопанството - създаване на нови трайни насаждения, ягодоплодни и лозя, включително винени) да се добави пояснителен текст към документ №1 по следния начин: „1. Документ за собственост на земя и/или земеделска земя и/или копие от вписан в службата по вписванията към съответния районен съд договор за наем, и/или вписан в службата по вписванията към съответния районен съд и регистриран в съответната общинска служба на МЗХГ договор за аренда със срок на действие, покриващ периода от пет години, считано от датата на сключване на административния договор за предоставяне на финансова помощ, придружени от актуална скица и коректно отразен начин на трайно ползване. <u>(Исиска се за земята в стопанството, чийто размер се взема предвид при определяне на икономическия размер на стопанството към датата на подаване на искането за плащане и който следва да се поддържа до изтичане на 5 години от датата на сключване на административния договор, за която такива не са предоставени при подаване на проектното предложение и/или са настъпили промени след издаване на заповедта за одобрение).</u> Представя се във формат "pdf" или "jpg";</p> <p>Мотиви: Гарантиране на необходимия размер площи, въз основа на които земеделския стопанин ще може да спазва изискването на т.5.1 от раздел 13.1 от условията за кандидатстване и да поддържа икономическия размер на стопанството до</p>
--	--	---

		изтичане на 5 години от сключване на административния договор.	на
		25. Предлагаме в раздел 4, Специфични документи, в подраздел „Завършен курс от 150 часа в областта на селското стопанство или завършено обучение от 150 часа по част от професия от професионално направление с код 621 "Растениевъдство и животновъдство" или с код 3451203 "Земеделско стопанство" или професионално направление с код 640 "Ветеринарна медицина" към документ № 1 да се добави текст „и/или <u>Диплома за завършено образование в областта на селското стопанство</u> “.	25 Приема се.
		<p>Мотиви: В практиката по прилагане на подмярки 6.1 и 6.3 са установени случаи, при които в процеса на изпълнение на договора бенефициерите завършват образование в областта на селското стопанство. В тези случаи бенефициерите ще бъдат улеснени и ще могат да представят документ, с който разполагат.</p> <p><u>Забележка: Допълнените / изменените текстове са с шрифт наклонен и подчертан</u></p>	

Национална служба за съвети в земеделието	19.11.2021 г.	<p><u>I. Относно Условието за кандидатстване</u></p> <p>1. По отношение на Дефиниции:</p> <p>А) Да се добави дефиниция за “Инвестиции в иновативни за стопанството технологии“, като предлагаме следния текст: „Инвестиции на <u>ниво стопанство</u> в обхвата на дейностите по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, които допринасят за устойчивото и цифрово икономическо възстановяване, описани в Приложение № 12.“</p>	<p>1.</p> <p>А) Приема се частично. Добавена е дефиниция.</p>		
		<table><tr><td><p>Инвестиции в иновативни за стопанството технологии</p></td><td><p>Инвестиции на ниво стопанство в обхвата на дейностите по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, които допринасят за устойчивото и цифрово икономическо възстановяване, описани в Приложение № 12</p></td></tr></table>	<p>Инвестиции в иновативни за стопанството технологии</p>	<p>Инвестиции на ниво стопанство в обхвата на дейностите по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, които допринасят за устойчивото и цифрово икономическо възстановяване, описани в Приложение № 12</p>	
<p>Инвестиции в иновативни за стопанството технологии</p>	<p>Инвестиции на ниво стопанство в обхвата на дейностите по Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, които допринасят за устойчивото и цифрово икономическо възстановяване, описани в Приложение № 12</p>				
		<p>Мотиви – по-голяма яснота и единен подход при дефинирането и по други подмерки от ПРСР 2014 – 2020 г..</p> <p>Б) В т. 29 определението за семейни градини да се промени, както следва: „Земеделски площи с размер около 1 дка, заети с различни култури (зеленчуци, ягоди, дини, пъпеши и смесени овощни видове), и</p>	<p>Б) Приема се. Текстът е прецизиран.</p>		

		<p>произведената от тях продукция се използва предимно за собствена консумация в домакинството на земеделския стопанин. <u>Плошта, заемана от всеки отделен вид, е много малка и стопаните трудно могат да я посочат отделно.</u>“</p> <p>Мотиви: По този начин определението ще се уеднакви с Инструкцията към таблица за изчисление на икономическия размер на земеделските стопанства.</p> <p>В) В т.32 „Стартиране на изпълнението на бизнес плана“ да се промени както следва: „Започване на дейност и/или инвестиция, посочена в таблица № 2 “Описание на планираните инвестиции и дейности, които ще бъдат извършени в рамките на периода за проверка изпълнението на бизнес плана”, свързана с развитието на стопанството и ~~носите~~ ~~на~~ ~~енцифичните~~ ~~цени~~ ~~и~~ ~~результати~~ ~~носе~~ ~~чени~~ ~~в~~ ~~таблицата~~ ~~№ 1 “Цени и енцифични резултати” от бизнес плана.~~“</p> <p>Мотиви: Предложението ни да отпадне текста „и постигане на специфичните цели и резултати посочени в таблица № 1 “Цели и специфични резултати” от бизнес плана“ е поради факта, че в табл. № 2 "Описание на планираните инвестиции и дейности, които ще бъдат извършени в рамките на периода за проверка изпълнението на бизнес плана", би могло да има една или повече дейности които да не са изцяло обвързани с конкретна цел или специфичен резултат от таблица 1 "Цели и специфични резултати", но които също да показват</p>
--	--	--

В) Приема се.

		започване на дейност по изпълнение на бизнес плана и да са свързани с дейността на кандидата.	
		<p>Г) За т.34 „Точно изпълнение на бизнес плана“ да се добави че се отнася към крайната дата на периода на проверка изпълнението на бизнес плана и да стане както следва: „Точно изпълнение (в количествено, качествено и времево отношение) <u>към крайната дата на периода на проверка изпълнението на бизнес плана</u> на всяка една от следните дейности:</p> <p>.....“</p> <p>Мотиви: добавянето на този текст ще даде по-голяма яснота и ще се избегне тълкуване по отношение на проверяваните дейности и заложи култури и животни.</p> <p>2. По отношение на раздел 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите</p> <p>А) За точка 4 предлагаме текстът да се промени по следния начин:</p> <p>„4. Когато икономическият размер на стопанството по т. 2.2 през текущата, спрямо кандидатстването стопанска година се доказва със съществуващи овощни видове, лозя, многогодишни етеричномаслени култури (в т.ч. маслодайна роза, лавандула и мента), маточници и разсадници за трайни насаждения и декоративни култури, минималният брой на растенията на декар не трябва да е под минималния праг на гъстота съгласно Приложение №4. <u>В случай, че съществуващите овощни видове , многогодишни етеричномаслени</u></p>	<p>Г) Приема се.</p> <p>2.</p> <p>А) Виж отговор по т. 2 на получено становище от Национално сдружение на малките семейни ферми и преработватели.</p>

		<p>култури, маточници и разсадници за трайни насаждения и декоративни култури като вид и/или подложката не са включени в Приложение № 4 или са включени, но са с по-малка гъстота, кандидатът, при поискване от Разплащателна агенция, трябва да представя становище от дипломиран агроном или от Висше учебно заведение или от Селскостопанска академия и подразделението към нея, удостоверяващо съответствието на минималният брой на растенията на декар с обичайните агротехнически практики, съобразени с вида на културите, спецификите на съответната климатична или почвена област, както и с избраната схема на засаждане/засяване. Кандидатът трябва да представи и копие на дипломата за завършено висше образование на агронома.</p> <p>Мотиви: В приложение №4 относно „Минимален брой на растенията на единица площ“ не са включени всички съвременни подложки, които се предлагат на пазара. Освен това част от овоцните видове и многогодишни етеричномаслени култури не са включени съответно в Приложение № 4 на Условията за кандидатстване по подмярка 6.3 т.е. за тях няма определен минимален брой растения на декар. Някои от тези видове, като например смокини, бодливо и френско грозде изрично са включени в списъка с приоритетните култури</p>
--	--	--

		<p>(Приложение № 9 на Условиата за кандидатстване по подмярка 6.3), което ясно показва че са допустими за кандидатстване и създаване и за това не е ясно как ще процедира Разплащателна агенция случай, че съществуващите овощни видове и многогодишни етеричномаслени култури като вид и/или подложката не са включени в Приложение № 4. Също така при вече създадени трайни насаждения да се даде възможност на кандидатите да представят становище от дипломиран агроном или от Висше учебно заведение или от Селскостопанска академия и подразделенията към нея в случаите, в които избраната схема на засаждане на трайните насаждения не съответства на минималния праг на гъстота съгласно приложение 4, удостоверяващо съответствието на избраната схема на засаждане с обичайните агротехнически практики в конкретния район. Ограничаващо е да се изисква от фермера да отговаря на изискването за минимална гъстота на единица площ за вече създадени трайни насаждения. Схемите на засаждане на съществуващите трайни насаждения се определят както от сортово-подложковата комбинация, спецификите на конкретния агроecологичен район така и от избраната формировка. При определени видове и сортове дори и с по-малко растения на декар спрямо приложение № 4, при добри агротехнически и растителнозащитни грижи за насажденията те осигуряват продукция гарантираща добра икономическа възвръщаемост. С цел</p>
--	--	--

		<p>избягване на възможността да се кандидатства с трайни насаждения с твърде ниска гъстота, тази възможност може да бъде дадена само при представяне на мотивирана писмена обобщовка от дипломиран агроном или от Висше учебно заведение или от Селскостопанска академия и подразделенията към нея.</p> <p>Б) За точка 6.1. текстът да се промени по следния начин:</p> <p>„6.1. с регистрирано в общинската служба по земеделие правно основание за ползване през целия период, считано от датата на подаване на проектното предложение до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор, е изключение на имотите, ненадани в границите на урбанизирани територии.</p> <p>Изискването за регистриране в общинската служба по земеделие не се отнася за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, както и за имоти, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури).“</p> <p>Мотиви: Да е по-ясно, че за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, не се отнася само изискването за регистриране в общинската служба по земеделие, а изискването да имат правно основание е валидно за тях. Освен това считаме, че е необходимо в текстовете на Условието за</p>
		<p>Б) Приема се. Текстът е прецизиран.</p>

		<p>кандидатстване да бъде ясно и точно посочено, че документ за регистрирано правно основание няма да се изисква за земята, върху която е разположен животновъдния обект и не се отглеждат земеделски култури. През предходните приеми по подмярката имаше редица случаи, когато при разглеждането на проектите предложения ДФ „Земеделие“ – Разплащателна агенция изискваше такъв документ за земята, където се намира животновъдния обект, при условие, че върху тази земя не се отглеждат селскостопански култури, а се намира само животновъдния обект.</p> <p>В) За точка 19. текстът „При изчисляване на общия начален икономически размер на стопанството по т.2.2. се вземат предвид и животните, отглеждани в лични стопанства.“ подкрепяме да остане и дори да важи и в Условието за изпълнение и тези животни да се вземат предвид и при подаване на заявка за второ плащане</p> <p>Мотиви: Животните от личните стопанства също произвеждат продукция и макар те да не я продават тя също има стойност за кандидата, тъй като тя представлява доход за него макар и натурален. Тъй като в случая за лични стопанства имаме предвид основно физически лица, то при тях дохода от земеделското стопанство е част от общия доход на земеделския стопанин. НСИ също смята, че при изчисляване на дохода се включват натурални приходи. Например в тяхната методология за</p>
		<p>В) Приема се частично. Условието в т.33 от Условието за изпълнение е свързано само с животните с които се увеличава СПО. Животните, включени при изчисление на първоначалния икономически размер на стопанството, които отговарят на изискването за лично стопанство се вземат предвид при изчисляване на общия размер на СПО при второ плащане. В случай, че съответните животни надхвърлят ограничението на чл. 44а от Наредба № 44 от 20.04.2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти, то същите следва да се отглеждат в животновъдни обекти, отговарящи на изискването на чл. 137, ал.1.</p>

		<p>наблюдение на домакинските бюджети (www.nsi.bg/bg/content/3218/доходи-на-домакинствата) е записано следното:</p> <p>„Доходът на домакинството представлява всички приходи на домакинството и неговите членове през периода на участие в наблюдението на домакинските бюджети. Доходите биват общи и парични. Паричният доход включва регулярните приходи от източниците работна заплата и извън нея, самостоятелна заетост, собственост, пенсии, социални обезщетения и помощи, регулярни трансфери от други домакинства, както и еднократни приходи от продажби и други. Общият доход включва паричния и <u>остойностените натурални приходи</u>.“</p>	
		<p>3. По отношение на раздел 11.2. „Критерии за недопустимост на кандидатите:</p> <p>А) да се даде възможност и на одобрени кандидати по подмярка 4.1.2 „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ да кандидатстват по процедурата, като отпадне т.1.6 „са одобрени по подмярка 4.1.2 „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.“ или в краен случай най-малкото изрично да се уточни, че се отнася към датата на кандидатстване;</p>	<p>3</p> <p>А) Не се приема. Целта на подмярка 6.3 е да се подпомогне развитието на малки стопанства, докато целта на подмярка 4.1.2 „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ е насочена към повишаване на конкурентоспособността на стопанствата. Поради тази причина е определен и висок праг на СПО като критерии за допустимост за подмярка 4.1.2.</p>

			<p>Мотиви: няма подобно изискване в ПРСР 2014 -2020 г., а и двата вида подпомагане по подмерки 6.1. и 4.1.2 са допълващи се, а не взаимно заменяеми. Чрез точка 1.6 се ограничават най-дейните и активни фермери с най-голямо желание за развитие и потенциал за устойчивост. Не е ясно и как ще се процедира и с малки стопанства, които подадат проект по предстоящата процедурата по 6.3 и вече са подали проект и по Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-4.002 по подмярка 4.1.2. от мярка 4 от ПРСР 2014-2020. Какво ще се случи в случай, че след подаване на проекта си по подмярка 6.3. и преди неговото одобрение/отхвърляне кандидатът бъде одобрен по подмярка 4.1.2. тогава той трябва да избира как да процедира и че поне по една от двете мерки напразно е положил усилия за кандидатстване! Допълняемостта между двете подмерки се подчертава и в текста на подмярка 6.3. в ПРСР 2014 – 2020 г., където е записано следното: записано следното:</p> <p>„Използване на възможността да се съчетаят различни мерки чрез бизнес плана, който дава достъп на на младите земеделски стопани до тези мерки</p> <div> <p>Кандидатите по подмярка 6.3 могат да кандидатстват с интегриран проект и по мярка 4, подмерки 4.1.2, 4.2.2 и 4.4.2, и подмярка 6.4. При интегрирани проекти заявлението се проверява за</p> </div>
--	--	--	--

		<p>съответствие с критериите за допустимост и подбор на двете мерки.</p>	
		<p>” т.е. дори подобно кандидатстване трябва да се подкрепя и насърчава, а не да се забранява! Условието ограничава устойчивото развитие и растеж на предприемчивите фермери, които инвестират и модернизират своите малки стопанства, по този начин им се отнема дадени възможности за кандидатстване в ПРСР 2014 - 2020г.“</p> <p>Б) В т.1.7 буква б да се промени по следния начин: „б) са получили всичките плащания по реда на Наредба №28 от 2008 г. с изключение на случаите по чл. 10, ал. 1, т. 1 от същата, <u>с изключение на случаите по чл. 10, ал. 1 и ал. 3 на Наредба № 28 от 2008 г. и</u>“</p> <p>Мотиви: Съгласно Наредба № 28 от 2008 г., чл. 10.</p> <p>(1) Плащанията за следващите години се преустановяват в следните случаи:</p> <p>1. ползвателят на помощта по време на изпълнение на бизнес плана му е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, като това не се отнася за лицата, пенсионирани при условията чл. 69, 69а и § 5, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Кодекса за социално осигуряване (КСО), както и за тези, пенсионирани при условията</p>	<p>Б) Не се приема. Направеното изключение по чл. 10, ал. 1 се отнася само за бенефициенти, които са достигнали пенсионна възраст и неизпълнението е в резултат на обективни причини.</p>

		<p>на първа и втора категория труд; .....</p> <p>3. когато ползвателят на помощта не е подал заявка за плащане за четвъртата година в срока по чл. 26, ал. 1;</p> <p>В случаите по чл. 10, ал. 1, т.1 кандидатът не е получил всички плащания, защото наредбата и ПРСР 2007-2013 г. така е постановявала, а не защото има неизпълнение на бизнес плана или защото е преустановил земеделската си дейност.</p> <p>Подобна може да бъде причината и по т.3., където кандидатът е можел да пропусне срокът за кандидатстване</p> <p>В) Да отпадне т. 1.8 „са одобрени по мярка 112 Създаване на млади фермери от ПРСР 2007-2013 г.“.</p> <p>Мотиви: Повтаря се с точка 1.3 „са одобрени по Наредба №9 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Създаване на стопанства на млади фермери“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. (обн., ДВ, бр. 42 от 2008 г.)“.</p> <p>4. По отношение на раздел 13.1. „Дейности, допустими за финансиране“:</p> <p>А) Точки 2 и 9 да се променят както следва:</p>	<p>В) Приема се.</p> <p>4</p> <p>А) Не се приема. Кандидатът следва да</p>
--	--	---	--

		<p>„2. Изпълнението на дейностите, включени в бизнес плана по т. 1 трябва да започне най-късно 9 месеца след датата на сключване на Административния договор. Стартване на изпълнението на бизнес плана по т. 1 може да започне след подаване на проектното предложение, но не по-късно от девет месеца, считано от датата на сключване на Административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. <u>Одобреният кандидат е длъжен да уведоми Разплащателна агенция за започване на изпълнението на дейностите, не по-късно от подаване на заявка за второ плащане.</u></p> <p>.....</p> <p>9. Бизнес планът задължително включва:</p> <p>9.1. поне една инвестиция в дълготрайни материални и/или нематериални активи с единична цена не по-малка от 700 лева;</p> <p>9.2. описание на дейностите, е-кенто ще заночне изпълнението му, съгласно срока, посочен в т. 2: <u>които ще бъдат изпълнени до срока за проверка на точното изпълнение на бизнес плана.</u></p> <p>Мотиви: Предложението за изменението и допълнението на текста е поради факта, че в бизнес плана в раздел III. Програма за развитие на стопанството, табл. 2 няма графа в която изрично да се посочи с коя дейност/инвестиция ще започне изпълнението на бизнес плана, но в последствие оценителната комисия изисква от бенефициентите</p>	<p>планира етапите на изпълнение на бизнес плана.</p>
--	--	--	---

		<p>да конкретизират такава. Смятаме, че такава графа и подобни въпроси от оценителната комисия не трябва да се залагат, особено като се вземе под внимание сроковете за одобрение на подадените проектни предложения, тъй като след подписване на административния договор това носи след себе си допълнителни и ненужни уведомителни писма за промяна. Нали е по-важно фермера да започне изпълнението на бизнес плана, а не с каква точно дейност/инвестиция.</p> <p>Б) Да се добави в края на точка 6 следния текст:</p> <p><u>„За овопните видове, многогодишните етеричномаслени култури, маточниците и разсадниците за трайни насаждения и декоративните култури, които като вид и/или подложката, не са включени в Приложение № 4 или са включени, но са с по-малка гъстота, кандидатът, при поискване от Разплащателна агенция, трябва да представи становище от дипломиран агроном или от Висше учебно заведение или от Селскостопанска академия и подразделенията към нея, удостоверяващо съответствието на посочената в бизнес плана информация с обичайните агротехнически практики, съобразени с вида на културите, спецификите на съответната климатична или почвена област, както и с избраната схема на засаждане/засяване. Кандидатът трябва да представи и копие на дипломата за завършено</u></p>	<p>Б) Приема се частично. В т.6 и т.7 от Раздел 13.1 „Дейности, допустими за финансиране“ подробно е разписано при какви случаи се изисква становище от агроном. Приложение №4 „Минимален брой на растенията на единица площ“ е актуализирано, като е разширен списъка с култури. Не е допустимо представяне на становище от агроном, в случаите, в които схемата на засаждане на трайните насаждения не съответства на минималния праг на гъстота на насажденията посочени в приложение №4.</p>
--	--	--	--

		<p>висше образование на агронома. И в този случай т.7 не е необходимо.</p> <p>Мотиви: В приложение №4 относно „Минимален брой на растенията на единица площ“ не са включени всички съвременни подложки, които се предлагат на пазара. Освен това част от овоцните видове и многогодишни етеричномаслени култури не са включени съответно в Приложение № 4 на Условията за кандидатстване по подмярка 6.3 т.е. за тях няма определен минимален брой растения на декар. Някои от тези видове, като например смокини, бодливо и френско грозде изрично са включени в списъка с приоритетните култури (Приложение № 9 на Условията за кандидатстване по подмярка 6.3), което ясно показва че са допустими за кандидатстване и създаване и за това не е ясно как ще процедира Разплащателна агенция случай, че съществуват овощни видове и многогодишни етеричномаслени култури като вид и/или подложката не са включени в Приложение № 4. Най-малко е необходимо да се актуализира или да има по-широко тълкуване на Приложение 4, в резултат на бързото навлизане в производството на нови технологични решения в областта на трайните насаждения, защото така изброеният списък от култури, възможности за подложки и технологии на отглеждане за определяне на минималния праг на гъстота на растения на декар не е <u>изчерпателен</u> и съответно се ограничават</p>
--	--	--

		<p>земеделските стопани в използването на иновативни и икономически целесъобразни технологии на отглеждане на трайни насаждения.</p> <p>5. По отношение на Раздел 18 „Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта“:</p> <p>А) За т.2 текстът да стане: „Срокът за подаване на искане за второ плащане се посочва от кандидата в проектното предложение и трябва да бъде не по-рано от 1 година и 6 месеца <u>считано от датата на подаване на проектното предложение</u> и не по-късно от <u>15.09.2025 г.</u>“</p> <p>Мотиви: По-голяма яснота.</p>	<p>5. Приема се.</p>
		<p>6. По отношение на раздел 21. 2. Техническа и финансова оценка:</p> <p>А) Точка 4 да се измени както следва: „Когато при оценката се установят обстоятелства, които изискват допълнителна пояснителна информация, съответната комисия изпраща на кандидата уведомление чрез ИСУН 2020 и определя срок за представяне на информацията, <u>като в уведомлението се включва и мотивирано обяснение за причините за изискване на информацията и към кои изисквания и условия в Насоките за кандидатстване се отнася.</u>“</p> <p>Мотиви: ще се избегне опасността комисията да изисква документация и информация, която не е</p>	<p>6.</p> <p>А) Не се приема. Точка 4 се отнася за случаите, в които са установени обстоятелства, които изискват допълнителна пояснителна информация и документи, доказваща съответствие с условията за подпомагане.</p>

	необходима и/или за която бенефициентът няма яснота защо се изисква. Също така трябва да има ясна мотивировка за всяка изисквана допълнителна информация.	
	<p>7. По отношение на раздел 24.1. „Списък с общи документи“:</p> <p>А) В т. 9 да се уточни, че не се изисква регистрирано правно основание за имотите в урбанизирани територии, например „9. Копие от документ за собственост на земя и/или земеделска земя, и/или копие от влязъл в сила договор за наем, вписан в службата по вписванията към съответния районен съд и/или копие от вписан в службата по вписванията към съответния районен съд и регистриран в съответната общинска служба земеделе, към МЗХГ договор за аренда, с минимален срок пет години. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. <u>(За имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, се изисква само документ удостоверяващ право на ползване и не се изисква документ за регистриране на правното основание в общинската служба по земеделе.)</u>“</p> <p>както и в т.10 да се уточни, че не се изисква регистрирано правно основание за имотите в урбанизирани територии и за имотите, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури), например:</p>	<p>7.</p> <p>А) Приема се частично. Текстът на т. 11 е пояснен. Точка 9 и точка 10 не се отнасят за документи свързани с регистриране на правното основание в общинската служба по земеделе.</p>

		<p>„10. Копие от документ за собственост на земя и/или земеделска земя и/или копие на договор за наем, (включително ако е вписан в службата по вписванията към съответния районен съд) и/или копие от вписан в службата по вписванията към съответния районен съд и регистриран в съответната общинска служба на МЗХГ договор за аренда, които са предоставен и за временно ползване с договор за наем и/или аренда на трети лица преди датата на подаване на проектното предложение. <u>(За имотите, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури) и за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, се изисква само документ удостоверяващ право на ползване и не се изисква документ за регистриране на правното основание в общинската служба по земеделие.)</u>“</p> <p>както и в т. 11 да се уточни, че не се изисква регистрирано правно основание за имотите в урбанизирани територии и за имотите, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури), например „Документи, удостоверяващи право на ползване е-и регистрирано в общинската служба по земеделие правно основание, извън представените по т. 10. <u>(За имотите, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури) и за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, се</u></p>
--	--	---

		<p><u>изисква само документ удостоверяващ право на ползване и не се изисква документ за регистриране на правното основание в общинската служба по земеделие).</u>“.</p> <p>Мотиви: да е ясно, че това изискване не се отнася за имотите , попадащи в границите на урбанизирани територии, които собственици нямат задължение да регистрират в общинските служби по земеделие. Освен това считаме, че е необходимо в текстовете на Условията за кандидатстване да бъде ясно и точно посочено, че документ за регистрирано правно основание няма да се изисква за земята, върху която е разположен животновъдния обект и не се отглеждат земеделски култури. През предходните приеми по подмярката имаше редица случаи, когато при разглеждането на проектните предложения ДФ „Земеделие“ – Разплащателна агенция изискваше такъв документ за земята, където се намира животновъдния обект, при условие, че върху тази земя не се отглеждат селскостопански култури, а се намира само животновъдния обект.</p> <p>Б) За същата т. 11 може да се добави и текст даващ пример за видовете документи, които може да се предоставят от общинските служби по земеделие за регистрираното правно основание като например се добави следния текст: „ Документите за регистрирано в общинската служба по земеделие правно основание могат да бъдат служебни бележки,</p>
		<p>Б) Не се приема. Изискването и съответните документи са прилагани в предходни процедури и вече има установена практика.</p>

		<p>справки, талони и други доказващи регистрацията документи“.</p> <p>Мотиви: От така посоченото в т.11 не става напълно ясно <u>какви точно документи трябва да се изисква</u>, за да се види, че документите, с които земеделския стопанин ползва земята имат регистрирано правно основание в общинската служба по земеделие. В този смисъл на горепосочените места в Условията за кандидатстване е добре това да бъде уточнено и прецизирано. През предходните приеми по подмярка 6.3 възникнаха редица проблеми при набавянето на посочения документ, като в редица случаи Общинските служби по земеделие, откъдето трябваше да се получи документа нямаха точна информация какъв документ се изисква. В някои случаи от Общинските служби по земеделие предоставяха талоните за регистрация на наемните и арендните договори, но впоследствие стана ясно, че талоните за регистрация не са валиден документ за доказване на регистрирано правно основание. Впоследствие се издаваха справки за регистрирано правно основание от Информационна система „Ползване на земеделските земи“. При тези справки обаче възникваха два специфични казуса, а именно: В редица случаи в справката излизаха само имотите ползвани под наем или аренда, но не и собствените на земеделския стопанин.</p>
--	--	---

		<p>8. По отношение на Приложение №3 Бизнес план.</p> <p>А) В бизнес плана да се доизясни, кои таблици за колко години се попълват. Например да се сложи текст: “ Данните се попълват за целия <u>петгодишен период</u>”.</p> <p>Мотиви: по-голяма яснота и избягване на различни тълкувания.</p> <p>Б) НССЗ подкрепя отпадането на финансовия план, но обръщаме внимание на записаното в текста на подмярка 6.3. в ПРСР 2014 – 2020 г.</p> <p>„Бизнес планът трябва да включва най-малко следните елементи:</p> <p>.....</p> <p>7. Финансов план за периода на изпълнение на бизнес плана“</p> <p>В случай, че финансовият план бъде отново включен да се попълва само до датата на проверката на бизнес плана.</p> <p>В) Бизнес плана и Основна информация да са в един екселски файл т.е. едно приложение с две части -- част „Основна информация“ и част „Бизнес план“.</p> <p>Мотиви: Това доста ще улесни попълването и ще даде възможност за електронна връзка между двете части, както и ще даде възможност (при запазване изцяло на модела, който ще бъде публикуван в насоките) да се създадат връзка между отделните</p>	<p>8.</p> <p>А) Приема се.</p> <p>Б) Приема се. В Приложение № 3 „Бизнес план и основна информация“, ще бъдат добавени допълнителни таблици.</p> <p>В) Приема се.</p>
--	--	---	---

		<p>страницы (sheet) на бизнес плана и заявлението, което ще намали значително възможностите за технически и други грешки, както и ще облекчи ДФЗ при обработката и одобрението на заявленията.</p> <p>Г) В бизнес плана в таблица 8 „Животновъдство“, второто разяснение да се промени по следния начин „В колона В за настоящата година се попълват данните от ИИС (в случай че кандидатът отглежда видове животни, които трябва да се регистрират в ИИС) и/или данните от заверения опис на животните от официалния ветеринарен лекар (в случай че кандидатът отглежда видове животни, които не трябва да се регистрират в ИИС) и следва да съответстват на данните в таблица 2 от Раздел "Б. Животновъдство". Отглежданите калифорнийски червеи и охлови се отбелязват в м2.“</p> <p>Мотиви: постигане на съответствие с бележките под таблица 2</p>	Г) Приема се.
		<p>Д) Има малко разминаване в обяснителната текстовата част на таблици 7 – 12 на бизнес плана отнсно срока, за който се попълва бизнес плана и това разминаване, може да се тълкува по различни начина. В тази връзка да се уеднаквят текстовете под таблиците от Раздел V. Производствена програма на земеделското стопанство с тези от Раздел VI. Икономически размер на земеделското</p>	Д) Приема се.

			<p>стопанство, измерен в</p> <p>СПО. Под таблица</p> <p>7 „Растениевъдство“ и таблица 8 „Животновъдство“ в забележка е записано „.....<i>Данните се попълват за целия период от изпълнението на бизнес плана.</i>“</p> <p>Под таблици 9, 10, 11 и 12 в забележка е записано „.....<i>Данните се попълват за съответните години съобразно избраната крайна дата на периода за проверка изпълнението на бизнес плана.</i>“</p> <p>Мотиви: От така записаните текстове може да възникне различно тълкуване, относно правилното попълване на таблиците. Да се изясни дали таблиците се попълват само до избраната крайна дата на периода за проверка изпълнението на бизнес плана или за целия пет годишен период.</p> <p>Е) В таблица 1 , специфичен резултат 8 да се промени както следва: „Преминаване към биологично производство <u>на част или цялото земеделско стопанство</u>“</p> <p>Мотиви: По-голяма яснота, че не е необходимо цялото стопанства да преминава към биологично производство, а само част от него. Ще бъде и в съответствие с критериите за оценка на проектните предложения.</p>
--	--	--	--

Е) Приема се.

		<p>9. По отношение на приложение № 10 „Основна информация на проектното предложение“, в текста на двете декларации е записано че се кандидатства по подмярка 6.1, а не по подмярка 6.3.</p> <p>10. По отношение на приложение № 12 Списък на инвестиционни разходи, допринасящи към изпълнение на целите на Инструмента NGEU е посочено, че по отношение на критериите за оценка № 5 иновативните решения са „Инвестиции“. Предложението ни е да се уточни в Условиата за кандидатстване, тъй като става въпрос за инвестиции дали трябва дадената иновация като инвестиция да бъде във вид на дълготраен материален или дълготраен нематериален актив на стойност над 700 лева или не.</p> <p>Мотиви: в посочените като примери иновативни решения има разходи, които може да не превишават 700 лева, а да са на по-малка стойност. В такива случаи не става ясно дали ако са на стойност под 700 лева ще се признават ли за иновация или няма да се признават.</p> <p><u>II. Относно Условиата за изпълнение</u></p> <p>1. По отношение на раздел 1. Техническо</p>	<p>9. Приема се.</p> <p>10. Приема се. Текстът е прецизиран.</p>
--	--	---	--

		<p>изпълнение на проектите:</p> <p>А) За т.5, текстът да се измени, както следва: „В случай на нередовност или липса на документи, както и при необходимост от предоставяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти в искането за изменение на административния договор, както и с цел да се удостовери верността на заявените данни, ДФЗ - РА изисква от бенефициента да представи допълнителни данни и/или документи, <u>с изключение на такива, които не са част от описаните в Раздел 4 от Условия за изпълнение.</u> Бенефициентът представя изискваните му данни и/или документи в срок до 15 дни от уведомяването.“</p> <p>Мотиви: Ще се избегне възможността да се изискват документи, който бенефициентът не е бил длъжен да има и/или да съхранява.</p> <p>Б) за т.7 текстът предлагаме да се промени, както следва: „7. В срок до един месец от подаването на искането за промяна, а когато са изискани документи и/или информация по т. 5 - в срок до 14 дни от изтичане на срока за представянето им, ДФЗ - РА одобрява или отказва исканата промяна. Бенефициентът се уведомява за мотивите за отхвърляне на искането, а при одобрение - в срок до 10 календарни дни от получаването на</p>	<p>А) Не се приема. Точка 5 се отнася за случаите на нередовност или липса на документи, както и при необходимост от предоставяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти в искането за изменение на административния договор. Това цели установяване на съответствие на исканото изменение с целите, дейностите, изискванията и минималните изисквания по критериите за подбор, определени в условията за кандидатстване и изпълнение.</p> <p>Б) Приема се.</p>
--	--	---	---

		<p>уведомлението трябва да <u>подпиши по електронен път в ИСУН с валиден КЕП</u> ~~ее яви в ДФЗ РА за ежечасване на~~ допълнително споразумение към административния договор. В случай че бенефициентът не <u>подпиши</u> ~~ее яви~~ ~~явно~~ в посочения срок, правото на бенефициента за подписване на допълнителното споразумение към административния договор се погасява.</p> <p>Мотиви: Съгласно Условиата за кандидатстване договора се подписва с КЕП и би трябвало и Анексите да се подписват с КЕП.</p> <p>В) за т. 14. след текстът „Промяната се допуска, ако броят на растенията на дка е не по-малък от залегалния в приложение № 4 от Условиата за кандидатстване минимален праг на гъстота.“ да се добави текста ” <u>За овощните видове, многогодишните етеричномаслени култури, маточниците и разсадниците за трайни насаждения и декоративните култури, които като вид и/или подложката, не са включени в Приложение № 4 или са включени, но са с по-малка гъстота, кандидатът, при поискване от Разплащателна агенция, трябва да представи становище от дипломиран агроном или от Висше учебно заведение или от Селскостопанска академия и подразделенията към нея, удостоверяващо съответствието на посочената в бизнес плана информация с обичайните</u></p>
		<p>В) Не се приема. В т. 14 изчерпателно са описани случаите, в които се предоставя становище от агроном. Приложение №4 „Минимален брой на растенията на единица площ“ е актуализирано, като е разширен списъка с култури.</p>

		<p><u>агротехнически практики, съобразени с вида на културите, спецификите на съответната климатична или почвена област, както и с избраната схема на засажане/засяване.</u></p> <p><u>Кандидатът трябва да представи и копие на дипломата за завършено висше образование на агронома.</u></p> <p>Мотиви: В приложение №4 относно „<i>Минимален брой на растенията на единица площ</i>“ не са включени всички съвременни подложки, които се предлагат на пазара. Освен това част от овощните видове и многогодишни етеричномаслени култури не са включени съответно в Приложение № 4 на Условията за кандидатстване по подмярка 6.3 т.е. за тях няма определен минимален брой растения на декар. Някои от тези видове, като например смокини, бодливо и френско грозде изрично са включени в списъка с приоритетните култури (Приложение № 9 на Условията за кандидатстване по подмярка 6.3), което ясно показва че са допустими за кандидатстване и създаване и за това не е ясно как ще процедира Разплащателна агенция случай, че съществуващите овощни видове и многогодишни етеричномаслени култури като вид и/или подложката не са включени в Приложение № 4. Най-малко е необходимо да се актуализира или да има по-широко тълкуване на Приложение 4, в резултат на бързото навлизане в производството на нови технологични решения в областта на</p>
--	--	--

		<p>трайните насаждения, защото така изброения списък от култури, възможности за подложки и технологии на отглеждане за определяне на минималния праг на гъстота на растения на декар не е изчерпателен и съответно се ограничават земеделските стопани в използването на иновативни и икономически целесъобразни технологии на отглеждане на трайни насаждения.</p> <p>Г) за т. 17.2., текстът да се промени както следва: „регистра ежегодно <u>размера на</u> земеделската земя, която <u>е</u> участвала при изчисляване на икономическия размер на стопанството му, измерен в СПО, за който е получил второ плащане в размер на левовата равностойност на 5 000 евро по административния договор (с изключение на оранжерии, гъбарници и разсадници), в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) по реда на Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 2006 г.); Друга възможност е текстът да се промени по следни начин: „<u>регистра ежегодно земеделската земя, която участва при изчисляване на икономическия размер на стопанството му, измерен в СПО, за изпълнение на изискването по т. 17.10 в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) по реда на Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за</u></p>
		<p>Г) Приема се. Текстът е прецизиран.</p>

		<p>създаване, подържане, достъп и ползване на <u>Интегрираната система за администриране и контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 2006 г.) считано от периода на подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор</u>“</p> <p>Мотиви: По този начин няма да има изискване да регистрира точно една и съща земя (т.е. точно едни и същи парцели), а малкото стопанство ще има възможност вместо едни парцели да регистрира други парцели. В момента това <u>много затруднява фермерите</u>, защото те често имат <u>едногодишни договори</u> или дори да са <u>многогодишни</u>, те <u>изтичат</u> и те <u>искат да наемат друга земя</u> или <u>наемодателя не иска да продължи договора</u>.</p> <p>Д) За т. 17.10 да стане, че "поддържа икономически размер на стопанството, измерен в СПО, за който е бил одобрен, както и увеличението на икономическия размер на стопанството <u>от най-малко 2000 евро СПО</u> (~~който не може да бъде по-малък от 2000 евро-СНО~~) към датата на подаване на искането за второ плащане, <u>измерен в СНО</u>, считано от периода на подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор</p> <p>Мотиви: По този начин ще стане ясно, че се изисква одобреното малко стопанство да поддържа растеж от минимум 2000 евро, а не растежа който е имал към подаване на заявката за второ плащане и така</p>
--	--	--

Д) Приема се.

		<p>малкият стопанин ще бъде по-гъвкав към промените се икономически условия и също ще бъдат избегнат случаи малки стопани да бъдат санкционирани заради малко намалени на растежа си (например от 3 000 евро СПО на 2 800 евро СПО) поради различни обективни причини или дори заради изискванията за сеитбооборот на култури с различно СПО.</p> <p>Е) За т. 17.11, текстът да се промени както следва: „стопанисва с регистрирано в общинската служба по земеделие правно основание за ползване, цялата налична в стопанството земя, — е изключение на имотите, нападани в границите на урбанизирани територии. <u>Изискването за регистриране в общинската служба по земеделие не се отнася за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, както и за имоти, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури);</u> Мотиви: да е ясно, че това изискване не се отнася за имотите , попадащи в границите на урбанизирани територии, които собственици нямат задължение да регистрират в общинските служби по земеделие. Освен това считаме, че е необходимо в текстовете на Условиата за изпълнение да бъде ясно и точно посочено, че документ за регистрирано правно основание няма да се изисква за земята, върху която е разположен животновъдния обект и не се отглеждат земеделски култури.</p>
--	--	---

Е) Приема се.

		<p>Ж) За 17. 12. текстът да се промени както следва: <u>„считано от периода на подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор поддържа цялата налична в стопанството земеделската земя, включена при изчислението на икономическия размер на стопанството, измерен в СПО, за който е получил второто плащане по договора, в съответствие с чл. 33б от ЗПЗП и с режимите на защитените територии, въведени със Закона за защитените територии, и/или режимите на защитените зони, въведени със Закона за биологичното разнообразие, за площите от стопанството, които попадат в тях.“</u></p> <p>Мотиви: По този начин ще стане ясно, че това изискване се отнася за цялата земя стопанисвана от кандидата във всеки един момент считано от периода на подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор, а не точно за земята, която е била включена и която е имал към подаване на заявката за второ плащане. Така малкият стопанин ще бъде по-гъвкав към промените се икономически условия и също ще бъдат избегнати случаи малки стопани да бъдат санкционирани заради малко намалени на растежа си (например от 3 000 евро СПО на 2 800 евро СПО) поради различни обективни причини или дори заради изискванията за сеитбооборот на култури с различно</p>	<p>Ж) Приема се по принцип. Текстът е редактиран във връзка с бележка на Държавен фонд „Земеделие“.</p>
--	--	---	---

		СПО. 3) за т. 17.13., текстът да се промени, както следва: „17. 13. се осигуряват, съгласно Кодекса за социално осигуряване. <u>(в случаите, когато бенефициент е физическо лице или едноличен търговец) с изключение на периода, когато е преустановил временно осъществяването от него земеделска дейност поради изменящите се сезонни условия на производство)</u> “ Мотиви: Предложението е да не се изисква земеделските стопани да се осигуряват всеки месец, а само през месеците когато развиват активна земеделска дейност. Кодекса за социално осигуряване им дава тази възможност да преустановяват временно осигуряването си и би трябвало условията за изпълнение да са в съответствие с Кодекса и неговите разпоредби, както и с т. 17.5 на раздел 1 „Техническо изпълнение на проектите“ на Условията за изпълнение.	3) Не се приема. Изменението ще доведе до неравнопоставеност между земеделските стопани в различните сектори, с оглед отделните характеристики на тяхната дейност.
		2. По отношение на раздел 2. „Финансово изпълнение на проектите и плащане“: А) Точка 18 да стане по следния начин:“ Срокът за подаване на искане за второ плащане се посочва от бенефициента в проектното предложение и трябва да бъде не по-рано от 1 година и 6 месеца <u>считано от датата на подаване на проектното предложение и не по-късно от 15.09.2025 г.</u> “	2. А) Приема се.

		<p>Мотиви: По-голяма яснота</p> <p>Б) За т. 32.19 да се добави текстът както следва: „в периода от датата на подаване на проектното предложение до подаване на искане за второ плащане по административния договор не стопанисва цялата налична в земеделското стопанство земя с регистрирано правно основание за ползване в общинската служба по земеделие, включително и по отношение на земеделската земя, която участва в изчислението на нарастването от най-малко левовата равностойност на 2000 евро. <u>Изискването за регистриране в общинската служба по земеделие не се отнася за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, както и за имоти, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури)</u>“,</p> <p>както и за т.32.19, подточка г), текстът да се промени, както следва: “цялата налична в земеделското стопанство земя не се стопанисва от бенефициента с регистрирано в <u>общинската служба по земеделие</u> правно основание за ползване съгласно т. 6.1 от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидата“ от Условията за кандидатстване. <u>Изискването за регистриране в общинската служба по земеделие не се отнася за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, както и за имоти, върху които са</u></p>	Б) Приема се.
--	--	--	---------------

		<p><u>разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури);</u></p> <p>Мотиви: да е ясно, че това изискване не се отнася за имотите , попадащи в границите на урбанизирани територии, които собственици нямат задължение да регистрират в общинските служби по земеделие. Освен това считаме, че е необходимо в текстовете на Условията за изпълнение да бъде ясно и точно посочено, че документ за регистрирано правно основание няма да се изисква за земята, върху която е разположен животновъдния обект и не се отглеждат земеделски култури.</p> <p>В) за т. 32.24, подточка а), текстът да се промени по следния начин: „са били собственост на бенефициента и/или собственика на ЕТ, когато ползвател е ЕТ, и/или на едноличния собственик на капитала, когато бенефициент е ЕООД, или собственик на капитала на юридическото лице или член на кооперацията, избран за председател с изключение на земята, предоставена под наем или аренда в периода, предхождащ 18 месеца от датата на кандидатстване <u>и с изключение на земята описана в Таблица 1А. на бизнес плана „Данни за земеделските площи, които кандидатът не обработва или е предоставил на други лица за обработка, но има документ за собственост и/или наем и/или аренда“ , която кандидатът не обработва и не е предоставил на други лица за</u></p>
		<p>В) Не се приема. Промянага създава предпоставки за създаване на изкуствени условия за получаване на предимство в противоречие с целите на подмярката.</p>

		<p>обработка:“</p> <p>Мотиви: Опитът ни показва, че има не малко кандидати, които към датата на кандидатстване притежават земеделска земя, която по различни причини не обработват (например липса на средства), но не са я дали на други лица за обработка. Те са си я описали в Таблица 1А. на бизнес плана. При проверката на мястото Разплащателна агенция може да провери, че земята не се обработва в момента. След одобрение на проекта те биха могли вече да имат възможност да я обработват и съответно да увеличават икономическия си размер с нея, но поради ограниченията в условията за изпълнение няма да могат и трябва да търсят друга земя, което е затруднение и излишна пречка.</p> <p>Г) за т. 33 да бъдат допустими и личните стопанства.</p> <p>Мотиви: Животните от личните стопанства също произвеждат продукция и макар те да не я продават тя също има стойност за кандидата, тъй като тя представлява доход за него макар и натурален. Тъй като в случая за лични стопанства имаме предвид основно физически лица, то при тях дохода от земеделското стопанство е част от общия доход на земеделския стопанин. НСИ също смята, че при изчисляване на дохода се включват натурални приходи. Например в тяхната методология за наблюдение на домакинските бюджети (www.nsi.bg/bg/content/3218/доходи-на-домакинствата) е записано следното:</p>	<p>Г) Не се приема. Подмярката е насочена към улесняване на развитието на малките стопанства, следователно в резултат на подпомагането бенефициентът следва да създаде пазарно-ориентирано стопанство.</p>
--	--	---	--

			<p>„Доходът на домакинството представлява всички приходи на домакинството и неговите членове през периода на участие в наблюдението на домакинските бюджети. Доходите биват общи и парични. Паричният доход включва регулярните приходи от източниците работна заплата и извън нея, самостоятелна заетост, собственост, пенсии, социални обезщетения и помощи, регулярни трансфери от други домакинства, както и еднократни приходи от продажби и други. Общият доход включва паричния и <u>остойностените натурални приходи</u>.“</p> <p>3. По отношение на раздел 4. „Списък с документи, които се прилагат към искане за второ плащане“, секция „Специфични документи“:</p> <p>А) за секция „Бенефициентът е собственик или ползвател на животновъден обект и извършва животновъдна дейност“ да отпадне документа по т.4 „Разпечатка от ИИС по реда на Наредба № 6 от 2013 г. за наличните в обекта животни, подписана от официалния ветеринарен лекар, контролиращ животновъдния обект, не по-рано от един месец преди датата на подаване на искането за плащане (в случай че бенефициентът отглежда видове животни, които трябва да се регистрират в ИИС по реда на Наредба № 6 от 2013 г.)“.</p> <p>Мотиви: тези данни може да се проверяват</p>
--	--	--	--

А) Приема се.

3.

		служебно от Разплащателна агенция.	<p>Б) за секция „При растениевъдство, включително Създаване, презасаждане и възстановяване на трайни насаждения, и ягодоплодни (отнасят се и за постигане на специфичен резултат за стопанството - създаване на нови трайни насаждения, ягодоплодни и лозя, включително винени)“ за документа по т.1. , текстът да стане следния: „Документ за собственост на земя и/или земеделска земя и/или копие от вписан в службата по вписванията към съответния районен съд договор за наем, и/или вписан в службата по вписванията към съответния районен съд и регистриран в съответната общинска служба <u>по земеделие</u> на МЗХГ договор за аренда със срок на действие, покриващ периода от пет години, считано от датата на сключване на административния договор за предоставяне на финансова помощ, придружени от актуална скица и коректно отразен начин на трайно ползване. (за земята в стопанството, за която такива не са предоставени при подаване на проектното предложение и/или са настъпили промени след издаване на заповедта за одобрение) <u>Изискването за регистриране в общинската служба по земеделие не се отнася за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии).</u></p> <p>Мотиви: да е ясно, че това изискване не се отнася за имотите , попадащи в границите на урбанизирани</p>	Б) Приема се.
--	--	------------------------------------	---	---------------

		<p>територии, които собственици нямат задължение да регистрират в общинските служби по земеделие, както и че се отнася само за кандидати отбелязали в бизнес плана цел 2 „Увеличаване обработваемата земеделска площ на земеделското стопанство“.</p> <p>4. По отношение на проекта на Административния договор предложенията на НССЗ са свързани с направените предложения в Условието за изпълнение в т.ч.:</p> <p>А) В чл.6, ал. 1 и 3 да се направят следните промени:</p> <p>„Чл. 6. (1) БЕНЕФИЦИЕНТЪТ се задължава да изпълни <u>точно</u> представения от него и одобрен бизнес план в периода от сключване на този договор до ..... г., <u>съгласно определеното за „точно изпълнение на бизнес плана“ от Условието за кандидатстване.</u></p> <p>(3) В срока по ал. 1 БЕНЕФИЦИЕНТЪТ е длъжен да изпълни <u>точно</u> бизнес плана <u>(съгласно определеното за „точно изпълнение на бизнес плана“ от Условието за кандидатстване)</u>, включително да представи лиценз, разрешение и/или регистрация, когато за извършването на дейността/инвестицията съгласно действащото законодателство се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация, както и всички останали нормативно и договорно установени задължения на БЕНЕФИЦИЕНТА и произтичащи</p>
--	--	--

		от предоставеното подпомагане ангажирменти.“ Мотиви: в бизнес плана вече са включени и дейности по отглеждане на култури и животни след неговата проверка и съответно те няма как да са изпълнени към датата на проверката. Б) В чл. 8, ал. 4 да се измени така: „В случай на нередовност на документи, при непълнота и/или неяснота на заявени данни и посочени факти, както и при необходимост да се установи точно изпълнение на договорни и нормативни задължения от страна на БЕНЕФИЦИЕНТА, свързани с или произтичащи от подпомагането, ФОНДЪТ има право да изисква от БЕНЕФИЦИЕНТА представянето на допълнителни данни и/или документи, ~~включително~~ не изключително на такива, които не са част от описаните в Раздел 4 от Условия за изпълнение, и/или отстраняване на непълноти и неточности в определен срок, както и да извършва проверки. Мотиви: Ще се избегне възможността да се изискват документи, който бенефициентът не е бил длъжен да има и/или да съхранява.	Б) Не се приема. Чл.8, ал.4 се отнася за случаите на нередовност или липса на документи, както и при необходимост от предоставяне на допълнителни документи при непълнота и неяснота на заявените данни и посочените факти във връзка с проверка точното изпълнение на задълженията на бенефициента, които да гарантират съответствие с условията за подпомагане. Това цели установяване на допустимостта на предоставената подкрепа в съответствие с националното и европейското законодателство.
		В) В чл. 14, т.2 да се измени така: „регистра ежеодно размера на земеделската земя, която е участвала при изчисляване на икономическия размер на стопанството му, измерен	В) Приема се.

		<p>в СПО, за който е получил второто плащане по договора за предоставяне на финансовата помощ (с изключение на оранжерии, гъбарници и разсадници), в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) по реда на Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол</p> <p>Друга възможност е текстът да се промени по следни начин: „<u>регистрира ежегодно земеделската земя, която участва при изчисляване на икономическия размер на стопанството му, измерен в СПО, за изпълнение на изискването по т. 17.10 на Условието за изпълнение в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) по реда на Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол считано от периода на подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор.</u>“</p> <p>Мотиви: По този начин няма да има изискване да регистрира точно една и съща земя (т.е. точно едни и същи парцели), а малкото стопанство ще има възможност вместо едни парцели да регистрира други парцели. В момента това <u>много затруднява</u></p>
--	--	---

		<p>фермерите, защото те често имат едногодишни договори или дори да са многогодишни, те изтичат и те искат да наемат друга земя или наемодателя не иска да продължи договора.</p> <p>Г) В чл. 14, т.8 да се измени така:</p> <p>„8. поддържа икономическия размер на стопанството си, измерен в СПО, за който е бил одобрен за периода от дата на сключване на административен договор до осъществяване на планираното увеличение по т. 3.1, раздел 13.1 „Дейности, допустими за финансиране“ от условията за кандидатстване, както и ~~на~~ увеличението от минимум 2 000 евро СПО към датата на подаване на искането за второ плащане, считано от периода на подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор</p> <p>Мотиви: По този начин ще стане ясно, че се изисква одобреното малко стопанство да поддържа растеж от минимум 2000 евро, а не растежа който е имал към подаване на заявката за второ плащане и така малкият стопанин ще бъде по-гъвкав към променящите се икономически условия и също ще бъдат избегнати случаи малки стопани да бъдат санкционирани заради малко намалени на растежа си (например от 3 000 евро СПО на 2 800 евро СПО) поради различни обективни причини или дори заради изискванията за сеитбооборот на култури с различно СПО.</p>
--	--	--

Г) Приема се.

		<p>Д) чл. 14, т.9 да се измени по следния начин:</p> <p>„стопанисва с регистрирано в съответната общинска служба „Земеделие“ правно основание за ползване на цялата налична в стопанството земя е-изменение на-имоти, нападани в-границите на-урбанизирани-територии. <u>Изискването за регистриране в общинската служба по земеделие не се отнася за имотите, попадащи в границите на урбанизирани територии, както и за имоти, върху които са разположени животновъдни обекти (без да се отглеждат земеделски култури).</u>“</p> <p>Мотивите са посочени в предложенията за Условиата за изпълнение.</p> <p>Е) чл. 14, т.10 да се измени по следния начин:</p> <p>„поддържа, <u>в периода от подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор, цялата налична в стопанството</u> земеделската земя, включена при изчислението на икономическия размер на стопанството, измерен в СПО, <u>за който е получил второто плащане по договора, в съответствие с чл. 336 от ЗПЗП и с режимите на защитените територии, въведени със Закона за защитените територии, и/или режимите на защитените зони, въведени със Закона за биологичното разнообразие, за площите от стопанството, които попадат в тях</u></p>
	Д) Приема се.	
	Е) Приема се частично. Текстът е редактиран във връзка с бележка на Държавен фонд „Земеделие“.	

		<p>Мотиви: По този начин ще стане ясно, че това изискване се отнася за цялата земя стопанисвана от кандидата във всеки един момент считано от периода на подаване на искането на второ плащане до изтичане на пет години от датата на сключване на административния договор, а не точно за земята, която е била включена и която е имал към подаване на заявката за второ плащане. Така малкият стопанин ще бъде по-гъвкав към променящите се икономически условия и също ще бъдат избегнат случаи малки стопани да бъдат санкционирани заради малко намалени на растежа си (например от 3 000 евро СПО на 2 800 евро СПО) поради различни обективни причини или дори заради изискванията за сеитбооборот на култури с различно СПО.</p>
		<p>5. По отношение на Приложение А „Основна информация към Уведомление за промяна“</p> <p>А) Раздел II. Промяна в заложените в бизнес плана инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи, табл. 3 и табл. 4 - предложението ни е да отпадне следния текст от таблиците: „Инвестиции/действия, изпълнението на които ще започне до девет месеца, считано от датата на сключване на административния договор“.</p>
		<p>5. Не се приема. Текстът е пояснителен.</p>

			<p>Мотиви: Предложението да отпадне този текст от двете таблици, е че с попълването им се променя табл. 2 от раздел III. „Програма за развитие на стопанството“ от бизнес плана, в която таблица няма такъв текст.</p>	
--	--	--	--	--

Национална био асоциация	19.11.2021	<p>След като се запознахме с така представените насоки, касаещи кандидатстването по подмярка 6.3 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“, в определения от Вас срок, да изразим и нашето СТАНОВИЩЕ :</p> <p>1. По отношение на критериите за недопустимост на кандидатите и по точно критерият изразен в т. 1.7, който гласи следното : Цитат : „Не са допустими за подпомагане кандидати, които: ..... 1.7. им е издавана заповед за одобрение за подпомагане по реда на Наредба №28 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярката „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. (обн., ДВ, бр. 74 от 2008 г.) (Наредба №28 от 2008 г.) за последните пет години; когато кандидатите имат издадени заповеди за одобрение по Наредба №28 от 2008 г., са допустими за подпомагане, ако към датата на подаване на проектното предложение: а) успешно са приключили петгодишния си ангажимент по Наредба №28 от 2008 г. и е изтекла петата стопанска година от изпълнението на бизнес плана, и б) са получили всичките плащания по реда на Наредба №28 от 2008 г. с изключение на случаите по чл. 10, ал. 1, т. 1 от същата и в) е изтекла стопанската година, през която са подали искане за петото си плащане по реда на Наредба №28 от 2008 г.“</p> <p>Визираният текст предлагаме да претърпи следната</p>	<p>1. Не се приема. Направеното изключение по чл. 10, ал. 1 се отнася само за бенефициенти, които са достигнали пенсионна възраст и неизпълнението е в резултат на обективни причини.</p>
--------------------------	------------	--	---

		<p>промяна : 1.7. им е издавана заповед за одобрение за подпомагане по реда на Наредба №28 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансово помощ по мярка „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. (обн., ДВ, бр. 74 от 2008 г.) (Наредба №28 от 2008 г.) за последните пет години;</p> <p>МОТИВИ: 1.Предлагаме лицата кандидатстващи по подмярка 6.3 „„Стартова помощ за млади земеделски стопани“, да не бъдат допустими за подпомагане, СМО, ако през последните 5 последователни предходни години имат издадена заповед по реда на Наредба №28 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансово помощ по мярка „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. (обн., ДВ, бр. 74 от 2008 г.) (Наредба №28 от 2008 г.). Това наше предложение е продиктувано от факта, че желаем да не е налице двойно финансиране на един и същи земеделски стопанин за осъществяване на една и съща дейност през последните 5 последователни предходни години;</p> <p>2.Смятаме, че ако лицето е получило плащане за период по-голям от последните 5 последователни предходни години, не е налице основанието посочено от нас в т.1 и бенефициента следва да бъде допуснат до кандидатстване по подмярка 6.3 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“;</p>
--	--	--

			<p>3.Отделно от гореизложеното категорично не е правилно, бенефициент, който не е получил всички свои плащания по подмярка 141 „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“, да бъде лишен от правото да кандидатства по подмярка 6.3 „Стартова помощ за млади земеделски стопани „на новата ПРСР 14-20, поради следното : - бенефициента, може да не е получил плащане за 4 и 5 година от мярка 141 „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“, поради чисно административен пропуск, в срока на подаване на заявката си за плащане, въпреки, че може да е бил коректен и да е изпълнил бизнес плана си в цялост; - бенефициента, може да е бил поставен в обективна невъзможност да изпълни в цялост бизнес плана си за 4 и 5 година, поради което той вече е бил санкциониран, като не му е изплатено подпомагането за тези две години. Категорично не е законосъобразно и правилно по отношение на бенефициентите, които не са изпълнили задължението си по подмярка 141 „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“, да бъдат санкционирани два пъти за едно и също нещо. Веднъж да им се откаже плащане за 4 и 5 година, втори път да им се откаже възможността да кандидатстват по подмярка 6.3 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“.</p> <p>4.Смятаме, че целите заложи в подмярка 141 „Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране“ на ПРСР 07-13, са коренно различни от целите заложи в подмярка 6.3</p>
--	--	--	---

		<p>„Стартова помощ за млади земеделски стопани“ на ПРСР 14- 20. Докато в подмярка 141, основната цел беше малките стопанства, които произвеждат продукция основно за себе си, да бъдат подпомогнати в своята дейност, за да станат пазарно ориентирани и да произвеждат продукция за пазара. Докато в подмярка 6.3, основната дейност е да укрепим икономическото и финансово състояние на малките земеделски стопанства, като стимулираме тяхната модернизация и процеса на инвестиции, съобразно техния бизнес план.</p> <p>РАЗДЕЛ II</p> <p>В наши дни, особен интерес земеделските стопани проявяват към иновативни производствени решения. Едно от тях е начина и реда, по който те така избират технологиите, по която отглеждат земеделските култури, като целят : - Повишена икономическа и пазарка конкурентоспособност; - Повишено и оптимално натоварване на активите на предприятието; - Повишена жизнеспособност на стопанството. Във все повече стопанства се наблюдава т.н двукултурно отглеждане на трайни насаждения, а именно два вида насаждения, при които докато едното насаждение навлезе в процес на пълно плододаване, се отглежда друг вид трайно насаждение. Например : ОРЕХ и КАЙСИЯ ОРЕХ и СИНИ СЛИВИ ОРЕХ и ЛЕПНИЦИ И ДР.</p> <p>Схемата на засаждане е такава, че и двата вида трайни насаждения са равномерно разпределени върху поземления парцел.</p> <p>Пример : О К О</p>	<p>За целите на подмярка 6.1 и подмярка 6.3 е актуализирано Приложение №4 „Минимален брой на растенията на единица площ“, като е разширен списък с култури и се прилага единен подход по отношение на изискването на стопановище от агроном.</p>
--	--	---	--

			<p>К К К О К О К К К О К О КЪДЕТО :</p> <p>„О“ – Трайно насаждение от Орех „К“ – Трайно насаждение от Кайсия Трайното насаждение Орех от Орех е на разстояние 10м., а трайното насаждение Кайсия – Орех – Кайсия е на 5 м. По този начин насаждението стопанина прибира плодовете от Кайсия, когато след 10-15г., насаждението от Орех навлезе в пълно плододаване със стопанско значение.</p> <p>Тъй като при описаната технология на отглеждане на двукултурно трайно насаждение, не може да бъде спазена минималната гъстота на конкретния вид култура в единица декар, ние предлагаме :</p> <p>За целите на подмерки 6.1 и 6.3, оценката на СПО за тази площ, да се изчислява спрямо културата, която в рамките на бизнесплана на стопанина ще навлезе в плододаване или вече плододава.</p> <p>Въпреки, че не може да бъде спазена минималната гъстота на конкретния вид култура в единица декар, то общия брой растения в декар, не бива да е по малък от 35 броя</p>
--	--	--	---